

Національний університет цивільного захисту України
Факультету оперативно-рятувальних сил
Кафедра інженерної та аварійно-рятувальної техніки

А.Я. Калиновський, Б.І. Кривошей

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Методичні вказівки для самостійної роботи

Харків 2019

Друкується за рішенням засідання
кафедри інженерної та аварійно-
рятувальної техніки НУЦЗ України
Протокол від 26.05.18 № 35

Укладачі: А.Я. Калиновський, Б.І. Кривошей

Рецензент: кандидат технічних наук, Д.В. Тарадуда, доцент кафедри
СХтаХТ НУЦЗУ.

Організація безпеки дорожнього руху: методичні вказівки для самостійної роботи для слухачів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.170203 «Пожежна безпека» сектору заочного та дистанційного / Укладачі: А.Я. Калиновський, Б.І. Кривошей. – Х.: НУЦЗУ, 2018. – 8 с.

Методичні вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Організація безпеки дорожнього руху» містять загальні положення щодо виконання самостійної роботи, рекомендації та питання для самостійного розгляду, список рекомендованої літератури та інформаційних джерел.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Організація безпеки дорожнього руху» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», спеціалізації «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» і належить до циклу професійної обов'язкової підготовки.

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація безпеки дорожнього руху» є набуття здобувачами компетенції «забезпечення теоретичної та практичної підготовки водіїв караулу та безпеки дорожнього руху»

Основними завданнями вивчення дисципліни «Організація безпеки дорожнього руху» є навчити майбутніх фахівців факторам, які забезпечують безпеку дорожнього руху, організацією роботи в органах та підрозділах ДСНС України щодо попередження дорожньо-транспортних пригод з транспортними засобами, організацією роботи служби безпеки дорожнього руху ДСНС України, підготовкою водіїв транспортних засобів для органів та підрозділів ДСНС України, організацією руху транспортних засобів в специфічних умовах, медичним забезпеченням безпеки дорожнього руху.

Здобувачі повинні:

знати:

- правила дорожнього руху;
- особливості керування транспортним засобом за різних умов;
- психофізіологічні особливості людини та процес підготовки водіїв транспортних засобів;
- зв'язок між безпекою руху і конструкцією аварійно-рятувального автомобіля;
- організацію роботи служби безпеки дорожнього руху ДСНС України;
- вимоги до транспортних засобів органів та підрозділів ДСНС України.

уміти:

- оцінювати вплив технічного стану транспортного засобу та дорожніх умов на безпеку дорожнього руху;
- аналізувати конструкцію транспортного засобу з точки зору безпеки руху;
- оцінювати професійну підготовку водіїв;
- враховувати дорожні умови під час експлуатації транспортних засобів;
- узгоджувати процес експлуатації транспортних засобів з організаційними аспектами дорожнього руху.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти: забезпечення теоретичної та практичної підготовки водіїв караулу та безпеки дорожнього руху.

Навчальна дисципліна «Організація безпеки дорожнього руху» має 20 годин лекцій для надання можливостей здобувачам вищої освіти опанувати всю дисципліну в аудиторії. Отже, самостійна підготовка полягає у

самостійному виконанні завдань теми з метою додаткового поглибленого опанування її матеріалом.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Самостійна робота є однією з основних форм організації освітнього процесу, який здійснюється здобувачем з метою оволодіння навчальним матеріалом в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Зміст самостійної роботи здобувача щодо вивчення конкретної дисципліни визначається науково-педагогічним працівником у програмі навчальної дисципліни, методичних матеріалах, завданнях, вказівках та ін.

Вимоги до організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти та структура навчальних завдань визначаються робочими навчальними програмами дисципліни.

Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручники, навчальні посібники, методичні матеріали, курси лекцій, практикуми, навчально-лабораторне обладнання, електронно-обчислювальна техніка тощо.

Основними завданнями самостійної роботи здобувачів вищої освіти є підготовка до поточних практичних занять, а також самостійне вивчення окремих тем під керівництвом викладача.

Інформаційно-методичним забезпеченням самостійної роботи здобувачів вищої освіти слугує перелік питань для самостійної підготовки, що передбачені робочою програмою дисципліни, перелік питань для самостійного контролю, а також список літератури до теми.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти покликана сприяти досягненню мети, яка поставлена перед дисципліною. Приступаючи до самостійної роботи вони мають усвідомити мету курсу та ті завдання, які стоять перед ними.

Результати самостійної роботи спеціально не оцінюються, але виявляються під час діагностики знань з навчальної дисципліни. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом.

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни виконується у «домашніх» умовах, а також у бібліотеці, навчальних лабораторіях, комп'ютерних класах Університету та інших установах.

Під час організації самостійної роботи здобувача з тем, що передбачають залучення протипожежної техніки або спецобладнання, до проведення самостійної роботи залучаються фахівці кафедри під час проведення практичних тренажів та самостійної підготовки та надається можливість доступу до спецаудиторій.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ

1. Що повинна забезпечувати система безпеки дорожнього руху ?
2. Зміни та доповнення до ПДР України з 1 січня 2018 р.
3. Основні завдання СБДР України.
4. На які види поділяються ДТП?
5. Пригоди з транспортними засобами що не відносяться до ДТП.
6. Причини виникнення ДТП.
7. Основні методи аналізу ДТП.
8. Заходи щодо попередження ДТП.
9. Поняття про експертизу та її види.
10. Службове розслідування ДТП.
11. Експлуатаційні властивості ТЗ, які пов'язані і не пов'язані з дорожнім рухом.
12. Основні показники для оцінки тягово-швидкісних властивостей пожежних автомобілів.
13. Керованість автомобіля. Вимоги щодо керованості ТЗ.
14. Стійкість автомобіля. Види стійкості ТЗ, шляхи підвищення .
15. Конструктивна безпека ТЗ (активна, пасивна, післяаварійна безпека), приклади і визначення.
16. Кліматична комфортабельність.
17. Інформативність ТЗ.
18. Енергетичний аспект процесу гальмування.
19. Оцінкові показники гальмівних властивостей автомобіля та їх нормування.
20. Послідовність отримання свідоцтва на право роботи на ТЗ спеціального призначення .
21. Порядок присвоєння водіям кваліфікації 1-го та 2-го класу.
22. Вплив дорожніх умов на безпеку руху.
23. Способи визначення коефіцієнта зчеплення.
24. Класифікація доріг і дорожніх покриттів.
25. Поперечний профіль дороги.
26. План траси.
27. Повздовжній профіль дороги.
28. Оцінка безпеки автомобільних доріг.
29. Заходи щодо збереження високих значень коефіцієнта зчеплення.
30. Попередній медичний огляд водіїв ТЗ.
31. Щозмінний передрейсовий огляд водіїв ТЗ.
32. Порядок огляду водіїв на стан сп'яніння при щозмінному передрейсовому огляді.
33. Проведення огляду на стан алкогольного сп'яніння поліцейським і оформлення його результатів.
34. Медичні огляди водіїв ТЗ.
35. Сили, що діють на автомобіль під час руху.

36. Характеристика сил, що діють на автомобіль під час руху.
37. Діагностика технічного стану ТЗ. Задачі технічного діагностування.
38. Види, періодичність та методи проведення ТО та ремонту ТЗ.
39. Контрольні огляди ТЗ. Хто здійснює та що при цьому перевіряється ?.
40. Основні характеристики транспортного потоку. Дати визначення.
41. Порядок перевезення великогабаритних та великовагових вантажів ТЗ ДСНС.
42. Порядок організації перевезення небезпечних вантажів ТЗ ДСНС.
43. Рух транспортних засобів зі спеціальними сигналами.
44. Призначення та класифікація технічних засобів організації дорожнього руху.
45. Призначення та класифікація дорожніх знаків.
46. Види дорожньої розмітки та її призначення.
47. Світлофорне регулювання.
48. Обов'язки інспектора СБДР ДСНС України.
49. Обов'язки та права водіїв механічних транспортних засобів.
50. Вимоги до транспортних засобів.
51. Кримінальна відповідальність водія за порушення правил експлуатації автомобіля і скоєння пригод.
52. Адміністративна відповідальність водія за порушення правил експлуатації автомобіля і скоєння пригод.
53. Перша відомча реєстрація ТЗ.
54. Дії інспектора СБДР при порушенні правил дорожнього руху.
55. Порядок перевірки автомобільної техніки та документів водіїв транспортних засобів інспекторами СБДР.
56. Порядок перевірки водіїв транспортних засобів на стан сп'яніння.
57. Штрафи за порушення правил дорожнього руху
58. Порядок організації перевезення людей.
59. Поняття клінічної, соціальної та біологічної смерті.
60. Обов'язки старшого машини.
61. Особливості дорожньо-транспортного травматизму.
62. Загальні поняття про першу долікарську допомогу особам, які потерпіли при дорожньо-транспортних пригодах
63. Заходи безпеки під час надання першої долікарської допомоги потерпілим.
64. Рекомендації людині, що надає першу долікарську допомогу.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Ці завдання розвивають можливості самостійної роботи і застосовуються з метою поглибленого опанування матеріалом предмету.

За їх виконання зараховуються бали до індивідуального показника бально-рейтингової системи.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання полягають у:

- складанні процесуальних документів до кожного з модульних контролів (виконуються за поясненням викладача);
- конспектуванні матеріалів теми для додаткового опанування питаннями кожної з тем курсу (виконуються самостійно перед семінаром чи практичним заняттям);
- виконуються за власною ініціативою у особисто підібраних формах, зокрема, рефератах, презентаціях, кросвордах, які можуть охоплювати як окрему тему, так і модуль чи повний курс (ці завдання рекомендовано погодити з викладачем та керуватися його консультативними вказівками);

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Наказ ДСНС України від 27.06.2013 року № 432 «Настанова з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України».
2. Експлуатація пожежної та аварійно-рятувальної техніки : навч. посіб. / О.М. Ларін, О.М. Семків, М.І. Мисюра, Б.І. Кривошей . — Х. : НУЦЗУ, КП "Міськдрук", 2012 . — 312 с.
3. Пожежні машини: навч. посіб. / Ларін О.М., Баркалов В.Г., Виноградов С.А. та ін. — Х.:НУЦЗУ, К.: МПБП «Гордон», 2016. — 279 с.
4. Правила дорожнього руху України : автошкола (коментар у малюнках) Навч. посіб. / О.Я. Фоменко, Б.Л. Раціборинський, В.Є. Гусар. - Київ. : УКРСПЕЦВИДАВ, 2017 . — 112 с.: іл.
5. Основи технічної діагностики автомобілів : Практикум / С.В. Васильєв, С.А. Виноградов, І.В. Грицук та ін. — Слов'янськ : Видавництво Маторіна Б.І. ; Х. : НУЦЗУ, 2013 . — 275 с.

Допоміжна

1. Пожежна та аварійно-рятувальна техніка : (Історія, сьогодення, майбутнє) / О.М. Ларін, І.М. Грицина, С.В. Васильєв, Кривошей Б.І. ; Під заг. ред. О.М. Ларіна . — Х. : АГЗУ, 2005 . — 160 с.
2. Кисликов В.Ф., Лущик В.В. Будова й експлуатація автомобілів: підручник. — К.: Либідь, 2006. - 400 с.
3. ДСТУ 2935–94. Безпека дорожнього руху. Терміни та визначення. — К.: Держстандарт України, 1995. — 16 с.
4. ДСТУ 4092-2002. Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки. — К.: Держстандарт України, 2002.

5. Наказ МВС України від 15.02.2017 року № 121 «Інструкція з питань здійснення відомчої реєстрації та ведення обліку транспортних засобів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту»

Інформаційні ресурси

1. [https://ru.wikipedia.org/wiki/Категория:Правила дорожнього руху](https://ru.wikipedia.org/wiki/Категория:Правила_дорожнього_руху)
2. <http://www.saper.etel.ru/index-texnica.html>